

ԲԱՅԻԱԾ Է ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Մ Շ Ա Կ

ՔԱՂՐՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆ ԼՐԱԳՐԻ

(33-ՐԴ ՏԱՐԻ)

ԱՌԱՋԻԿԱՅ

1905

ԹԻՒԿԱՆԻՆ

«ՄՇԱԿ» ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՎԻ ՆՈՑՆ ՊՐՈԳՐԱՄՈՎ ԵՒ ՆՈՑՆ ՈՒՂՂՈՒԹԵԱՄԹ

ա մ հ ն ո Ր, բ ա ջ ի ա ռ ն ե Ր ի ն յ ա ջ ո Ր դ ո ղ օ Ր Ե Ր ի Յ:

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐԻՆԸ. «Մշակի» տարեկան գինը 10 ռուբլի է, տասն և մէկ ամսանը նոյնպէս 10 ռ., տասն ամսովո՛ր՝ 9 ռ., ութ ամսովանը՝ 8 ռ., եօթ և վեց ամսովանը՝ 6 ռ., հինգ ամսովանը՝ 5 ռ., չոր ամսովանը՝ 4., երեք ամսովանը՝ 3., երկու ամսովանը՝ 2., և մի ամսովանը՝ 1 ռուբլի:

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԵԱՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐԸ պէտք է վճարեն ատրկաման 6 դոլլար. Եւրօպայի ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐԸ՝ 30 ֆրանկ. Պարսկաստանի ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐԸ՝ 10 ռուբլի:

«Մշակին» գրվել կարելի է ԽՄԲԱԳՐԱՏԱՆԸ. (Բազարնայա և Բարօնսկայա վողոցների անկիւն):

Կայսրութեան ուրիշ քաղաքներից «ՄՇԱԿԻՆ» գրվելու համար և տւհտարակ նամակներ և ծրարներ ուղարկելիս, պէտք է զիմել հետեւեալ հասցէով: ТИФЛИСЪ, Редакция «МШАКЪ», իսկ արտասահմանից «TIFLIS, Rédaction du journal MSCHAK».

Յայտարարութիւնները ընդունում են բոլոր լեզուներով:

ԱՊԱՌԻԿ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԶԷ ԸՆԴՈՒՆՎՈՒՄ

Ա Ղ Բ Ի Ի Ր

XXIII տարի 1905 թ.

Պատկերադարձ ամսագիրը 1905 թ. հրատարակւելու է նոյն ուղղութեամբ, ծրագրով և աշխտակիցների մասնակցութեամբ ինչպէս անցած ԲԱՆԵՐԿՈՒ ՏԱՐԻՆԵՐԻ ԱՂԲԻՐԻ նպատակն է հայ մասադսերունդը դաստիարակել, համարալիս լուսաւորութեան շաւիղը նրան

ցոյց տալ: Սեր դեպի բնութիւնը, գիտութիւնը եւ մեքծաւորը - ահա թէ ինչ է ուսուցանում ԱՂԱԲԻՐԸ: Բարի նախանձ դեպի վսեմն ու ազնիւր եւ ասելութիւն ու արհամարհանք դեպի չարն ու վնասակարը—ահա ԱՂԱԲԻՐԻ ուղղութիւնը: ԱՂԱԲԻՐԻ ճոխ ծրագիրը հնարաւորութիւն է ապիւս մեզ ընդարձակ ծաւալով եւ բազմազան ճոխ բովանդակութեամբ լոյս բնծայել մեր հանդէսը եւ օգտակար ու հետաքրքրական դարձնել այն, եթէ հայերը սոսկ տարեկան 3 ր. իրանց բաժանորդագրութեամբ պահպանեն ԱՂԱԲԻՐԸ, Պրէմիան ստանում են Աղբիւր-Տարագ միւսնոյն հասցէով ստացող բաժանորդները: Վճարելով 10 ր. (արտասահման 18 ր. կամ 50 Ֆր.), Միայն ԱՂԱԲԻՐ 3., արտ. 5 ր.: Ապառիկ բաժանորդագրութիւն չէ ընդունում:

Հասցէն՝ Тифлисъ Редакция жур. АГВЮРЪ, (Tiflis, Caucase Rédaction de la Revue ACBÜR),

Տ Ա Ր Ա Ձ

XVI տարի թ. 1905

Դեղարուեստական, գրական, գիտական, ճաստարակական, բնագիտական պատկերազարդ շաբաթաթերթը 1905 թ. հրատարակելու է իր ձևով եւ ԸՆԴԱՐՁԱԿ ԾՐԱԳՐՈՎ: Տարագի նպատակը, ուղղութիւնն ու ձգտումն է հայերի մէջ տարածել ուղիղ հայեացք դէպի ԴՆԴԱՅԻԿԸ, ԲԱՐԻՆ եւ ՕԴՏԱԿԱՐԸ: Դեղարուեստ. գրականութիւնը, գիտութիւնը, դաստիարակութիւնը կազմում են ՏԱՐԱՁԻ հիմքը: Նրկրորդական լրագրական բաժանմունքները—յօդուած, քրակցութիւն, ճեռագիր, կառաւարչ. կարգադրութիւն, կենսագրական, ճանապարհորդական, նորութիւններ, ծագրներ, խորհրդակցութիւն եւ այլն՝ Տ Ա Ր Ա Ձ Ը դարձնում են անհրաժեշտ թերթ ժողովրդի բոլոր խաւերի համար: Իսկ զարնայիք, սնային սնեստութիւն, կար ձեւ, ձեռագործ, քաւորն, երաժեստութիւն եւ այլն, աւելի են մատչելի անում ՏԱՐԱՁԸ ամեն ընտանիքի համար: ՏԱՐԱՁԻ տարեկան գինը 6 ր., արտասահման 10 ր.: Պրէմիան ստանում են միմիայն նրանք, որոնք բաժանորդ են Աղբիւր Տարագին եւ վճարել են 10 ր. (արտասահմանում 18 ր. կամ 50 Ֆր.): Ապառիկ բաժանորդագրութիւն չէ ընդունում:

Հասցեն Тифлисъ редакция журнала ТАРАЗЪ, կամ Tiflis (Caucase) Rédaction de la Revue TARAZ.

Բ Ա Յ Ո Ւ Ա Մ Է

1905 թ.

Մ Ո Ւ Ր Ձ

ԳՐԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՐԱԿԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱՄՍԱԳՐԻ
ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

(նոր շրջան, V տարի)

Խմբագրութեան եւ աշխատակիցների նոյն կազմով:

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ռուսաստան տարեկան	10 ռ.	Արսասանման	12 ռ. (32 ֆ.)
կէս տարին	6 »	»	7 » (18 ֆ.)
1 ամսուան	1 »	»	1 « 20. (3 1/2 ֆ.)

Ծանօթութիւն, Բաժանորդագիրն կարելի է վճարել մաս մաս սկզբում 4 ռ., մայիսի 1-ին 3 ռ. և յունիսի 1-ին 2 ռ.—կամ սկզբում 5 ռ. և յունիսի 1-ին 5 ռուբլի Գիւղական քաճանքի և աշակերտների համար տարեկան բաժանորդագիրն է 8 ռուբլի Ռուսաստանում: ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ ԸՆԿՈՒՆՈՒՄ Է

Թիֆլիզում-խմբագրատանը (ձառնալռան փողոց, ա. № 16) Կայսրութեան այլ տեղերից պէտք է դիմել Тифлисъ редакция жур-нала «МУРЧЪ».

Արսասանմանից՝ Tiflis, Redaction de la revue «MOURTCH».

Բացի այդ՝ «Մուրճ»-ին կարելի է գրուել նաև Թիֆլիզում—«Պուտենբերգ» գրախանութում, Բալասանում—Մ. Տ.՝ Կանիէլեանի «Պուտենբերգ» գրախանութում, Բալասանում—«Արարատ» գրախանութում, Կարսում—Համագաստ Տ. Խաչատրեանի մօտ, Եգիպտոսում—Պոստի Կ. Փաշայեան-Խանի մօտ (Ալեքսանդրիա), Ամբողջ Պարսկաստանի համար գործակալներն են պ. պ. Լևոն Բարաբայեան և Ալեքսան Թունեանց Թեհրանում:

1905 թ. այն նոր բաժանորդները, որոնք կը գրուեն մինչև դեկտ. 1-ը, վճարելով տարեկան ամբողջ բաժանորդագիրն միանուագ, կը ստանան իբրև պրեմիա Զեյնա Մարիերի «Հաջի Բաբայի արկածները Պարսկաստանում» գիրքը:

Ձեռագիրները, նամակները և ծրարները պէտք է ուղղել խմբագրութեան, Լեւոն ՍԱՐԳՍԵԱՆԻ անունով: 3—1

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

1904—1905

Երկրորդ
շրջան:

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԻԿ ԹԵՐԹ

Բաժանորդա-
գրական տարին
հոկտեմբերից
հոկտեմբեր է:

ՆԿԱՐԱԶԱՐԴ ԿԻՍԱՄՍԵԱ ՀԱՆԴԵՍԻ

Բաժանորդագրին է ամեն տեղ.

Տարին—2 ռ. 50 կոպ. (Արտասահման 8 ֆրանկ).

Կէս տարին—1 ռ. 75 կոպ. Երեք ամիսը—1 ռ. Ամիսը 50 կ.

Առանձին համարներ ծախում են 10 կոպ.

Ապառիկ բաժանորդագրութիւն չի ընդունում:

Առաջիկա 1904—1905 թ. շրջանում Առողջապահիկ Թերթը կհրատարակուի նոյն գիրքով ու ծրագրով և նոյն աշխատակիցների մասնակցութեամբ:

Առողջապահիկ Թերթի տարեկան բաժանորդները կստանան.

1. Քսան եւ չորս համար «Առողջապահիկ Թերթ». 1 1/2 տարեկան թերթից (24 երես) բաղկացած:

2. Վեց գրքոյկներ թէ խմբագրի և թէ ուրիշ հեղինակների աշխատասիրած, Բժեկի Զրոյցներ ընդհանուր խորագրով, ամեն մէկը նոյնպէս 1—1 1/2 տարեկան թերթ (32—48 երես), Գըլքոյկները, որքան թոյլ կաայ նրանց բովանդակութիւնը, զարդարուած կլինեն նկարներով:

4. Բժեկի Թերթիկները զանազան բովանդակութեամբ: Այս Թերթիկները ապոււմ են այնպէս, որ նրանց կարելի է ծախել և կազմել փոքրիկ տետրակներ: «Առողջապահիկը» արդէն հրատարակել է երկու այդպիսի Թերթիկներ—«Մի լամիւր» և «Նուէր ծննդկաններին»: Առաջիկա շրջանում հրատարակուելիք Թերթիկների քանակութիւնը կախուած կլինի ընթացիկ պահանջներից և բաժանորդագրութեան աջողութիւնից:

4 Կովկասեան Կայսերական Բժեկական Ընկերութեան այն բոլոր ժողովրդական հրատարակութիւնները, որոնք լոյս կտեսնեն 1904—1905 թ. շրջանում:

ОБЪЯВЛЕНИЕ.

ОТКРЫТА ПОДПИСКА НА 1905 ГОДЪ
НА ЖУРНАЛЫ

„ЦЕРКОВНЫЙ ВѢСТНИКЪ“

И

„ХРИСТИАНСКОЕ ЧТЕНІЕ.“

ИЗДАВАЕМЫЕ ПРИ С.-ПЕТЕРБУРГСКОЙ ДУХОВНОЙ АКАДЕМІИ.

- 1) „ЦЕРКОВНЫЙ ВѢСТНИКЪ“ — еженедѣльный журналъ, служащій органомъ богословской мысли и церковнообщественной жизни въ Россіи и за границей.
- 2) „ХРИСТИАНСКОЕ ЧТЕНІЕ“ — ежемѣсячный журналъ, органъ богословской и церковно-исторической науки въ общедоступномъ изложеніи.

Въ качествѣ *приложенія* къ журналамъ редакция издаетъ:

Полное Собраніе Твореній Св. Іоанна
Златоуста

въ русскомъ переводѣ

на весьма льготныхъ для своихъ подписчиковъ условіяхъ. Именно, подписчики на оба журнала получаютъ большой томъ этихъ твореній въ двухъ книгахъ (около 1000 страницъ, убористаго, но четкаго шрифта) вмѣсто номинальной цѣны въ три рубля за **ОДИНЪ РУБЛЬ**, и подписчики на одинъ журналъ — за 1 р. 50 к., считая въ томъ и пересылку. При такихъ льготныхъ условіяхъ подписчики „Церк. Вѣстника“ и „Христ. Чтенія“ получаютъ возможность при самомъ незначительномъ ежегодномъ расходѣ приобрести полное собраніе твореній одного изъ величайшихъ отцовъ церкви.

Въ 1905 г. будетъ изданъ **ОДИННАДЦАТЫЙ ТОМЪ** въ двухъ книгахъ, въ который войдутъ Бесѣды на посланія св. Апостола Павла къ Ефесянамъ, Филиппійцамъ, Колоссянамъ, Тимомею, Титу и Филимону.

Подписчики на 1905 годъ, желающіе имѣть и **ПЕРВЫЕ ДЕСЯТЬ ТОМОВЪ**, могутъ получить ихъ по уменьшенной цѣнѣ, именно—по **два рубля** за каждый томъ, а въ изящномъ англійскомъ переплетѣ—по **2 р. 50 коп.**

УСЛОВІЯ ПОДПИСКИ:

а) *Отдѣльно* за „Церковный Вѣстникъ“ **пять руб.**, съ приложеніемъ 11-го тома „**ЗЛАТОУСТА**“—**6 р. 50 к.**, въ переплетѣ **7 руб.**; за „Христіанское Чтеніе“ **пять руб.**, съ приложеніемъ 11-го тома „**ЗЛАТОУСТА**“—**6 р. 50 к.**, въ переплетѣ **7 руб.**

б) *За оба журнала вмѣстѣ* **восемь руб.**, съ приложеніемъ 11-го тома „**ЗЛАТОУСТА**“—**9 руб.**, въ переплетѣ **9 р. 50 к.**

За границей: за оба журнала **10 руб.**, съ приложеніемъ 11-го тома „**ЗЛАТОУСТА**“—**11 р. 50 к.** въ переплетѣ **12 р.**; за каждый журналъ *отдѣльно* **7 руб.**, съ приложеніемъ 11-го тома „**ЗЛАТОУСТА**“—**9 руб.**, въ переплетѣ **9 р. 50 к.**

Иногородные подписчики надписываютъ свои требованія такъ: **Въ Редакцію „Церковнаго Вѣстника“ и „Христіанскаго Чтенія“ въ С.-Петербургѣ.**

Подписывающіеся въ С.-Петербургѣ обращаются въ контору редакціи (*Невскій пр. 151, кв. 3*), гдѣ можно получить также отдѣльныя изданія редакціи и гдѣ принимаются объявленія для печатанія и разсылки при „Церк. Вѣстникѣ“.

Редакторъ проф. свящ. *А. Рождественскій.*

ОТКРЫТА ПОДПИСКА на 1905 г.

на ежедневную (не исключая и послѣпраздничныхъ дней) дешевую, литературную, иллюстрированную и общественной жизни (по расширенной программѣ, въ увеличенномъ размѣрѣ, вполне омгущую заменить дорогія газеты) газету

„КАВКАЗСКИЙ ЛИСТОКЪ“

год III.

ПОДПИСНАЯ ЦѢНА

За 340 годовыхъ номеровъ	форматъ газеты $13\frac{1}{2} \times 9\frac{1}{2}$ вершковъ	На годъ.	На полгода.	На мѣсяцъ
Въ Тифлисѣ	2 р. 50 к.	1 р. 60 к.	35 к.	
Съ пересылкой	3 р. 75 к.	2 р. „	40 к.	
Заграницу	8 р. „	5 р. „	1 р. —	

Для служащихъ : закавказскихъ ж. д., военныхъ частей, сельскихъ общественныхъ канцелярій (черезъ управленіе, командировъ и уѣздныхъ начальниковъ) съ пересылкой на годъ 3р. 20 к. Отдѣльные номера въ Тифлисѣ по 2 коп., а въ другихъ городахъ и на станціяхъ желѣз. дор. по 3 коп.

Новые подписчики 1905 года., желающіе получать теперь-же газету—доплачиваютъ до 1-го января въ Тифлисѣ 20 коп., а иногородные 30 коп., за каждый мѣсяцъ.

Редакція, вступая въ третій годъ изданія своей газеты и идя навстрѣчу читателямъ, особенно серьезное вниманіе обратить на кавказскую и общероссійскую хронику, на свѣдѣнія русско-японской войны, а также на художественный отдѣлъ, помѣщая всевозможные рисунки изъ войны и общественной жизни.

Торговому классу, какъ мѣстному, такъ проссійскому, будетъ давать свѣдѣнія о прибывшихъ грузахъ, наложенныхъ платежахъ и о грузахъ, неполученныхъ получателями и пр. необходимыя свѣдѣнія.

Такса на объявленія: траурныя отъ 1 р. до 2 руб.; обыкновенныя на 1-й страницѣ 4 коп., на остальныхъ—по 3 коп. за строчку петита. Квартирныя и трудовыя—по 2 коп. за каждое объявленіе.

Пріемъ подписки и объявленій: въ Тифлисѣ—въ редакціи, уголъ Ртищевской, и Сололакской, домъ Бебутовыхъ, № 22; въ типографіи газеты Кавказскій Листокъ», Вельяминовская, № 7; «Бюро труда»—Эриванская площадь, противъ сквера, караванъ-сарай Тамамшевыхъ. Иногородные адресуютъ въ Тифлисъ на имя редакціи. Газета имѣтъ собственную совершенно новую типографію, которая принимаетъ частныя и казенныя заказы по цѣнамъ внѣ конкуренціи

Редакторъ-издатель Н. И. Тамамшевъ.

ОТКРЫТА ПОДПИСКА

на 1905 г.

НА НОВОЕ ТЕХНИЧЕСКОЕ ИЗДАНИЕ

„КИРПИЧЪ И ГЛИНА“

Журналъ, посвященный глиноразрабатывающей и цементной промышленностямъ, строительному архитектурному и инженерному дѣлу.

ПРОГРАММА:

- 1] Распоряженія правительства, относящіяся къ специальности журнала; 2] Технические описанія всякаго рода построекъ и сооружений изъ кирпича, цемента и бетона. заводовъ, машинъ и орудій; 3] Относящіяся сюда чертежи и рисунки, какъ въ текстѣ журнала, такъ и въ отдѣльныхъ приложеніяхъ; 4] Технические статьи по производствамъ: кирпичному, черепичному, изразцовому гончарному, цементному, бетонному и т. д.; 5] Всякаго рода сообщенія: относящіяся къ специальности журнала; 6] Корреспонденціи изъ-за-границы и изъ разныхъ мѣстъ Россіи; 7] Портреты правительственныхъ дѣятелей въ области промышленности, дѣятелей въ области специальности, портреты журнала 8] Мелкія замѣтки; 9] Отвѣты редакціи на запросы подписчиковъ; 0] Торговые и технические объявленія

Срокъ выхода ЕЖЕМѢСЯЧНЫЙ, съ дополнительными номерами, по мѣрѣ накопленія матеріала въ общемъ ДО 24 НОМЕРОВЪ въ годъ,

ПОДПИСНАЯ ЦѢНА 5 РУБЛЕЙ на годъ съ пересылкой Адресъ журнала: Москва, Долгоруковская 22,

Редакторъ-Издатель Дмитрій МАНСФЕЛЬДЪ.

[Издающій 14-й годъ журналъ «МЕЛЬНИКЪ»,

Можно выписывать наложеннымъ платежомъ.

Ա Ր Ա Ր Ա Տ

Ս. ԷՋՄԻԱԾՆԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԱԹՈՌԻ ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ

Ա Մ Ս Ա Գ Ի Ր

1905

ԲՆԺՆՈՐԳԱԳԻՆՆ Է { Ռուսաստանում 4 ռ.
Արսաստանում 5 ռ.

Խնդրում ենք Արժ. Գործակալներին յայտնել այն բա-
ժանորդների ծիշտ հասցեները՝ հոգեւորական թէ աշխար-
հական, որոնք կարող են իրենք անմիջապէս կամ մի ուրիշի
անուանով ծրարներ ստանալ փոստից: Բոլոր այդպիսիներին
«Արարատ»-ը կուղարկուի առանձին ծրարներով եւ առհա-
սարակ նորա ցրումը կանոնաւորելու համար ամեն հոգ
կտարուի:

Հասցէն՝ Св. Эчмиадзинъ, Типографическому Комитету

Արարատի համար՝ Rédaction de la Revue „Ararat“
Etchmiadzine (Caucase),